

УДК 631.95

МІНІМАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОБРОБКИ ҐРУНТУ: ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРЕСТОРОГИ

Фесенко А.М., ст. викладач, Кривовид В.О., студентка

(Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. П. Василенка)

Ґрунти є тим елементом екосистем, які найінтенсивніше використовуються в процесі сільськогосподарського виробництва. З іншого боку, вони самі є засобом виробництва, тому погіршення їхньої якості перетворюється з екологічної проблеми на фактор погіршення виробничих умов. Аналіз показує, що найбільшими проблемами стану ґрунтів у межах сходу України є дуже велика частка ріллі, еродованість ґрунтів, пов'язана перш за все з водною ерозією [1]. Змитість є також суттєвим фактором, що зменшує врожайність багатьох сільськогосподарських культур, збільшує потребу у елементах живлення. Ситуація, що склалася, свідчить про необхідність впровадження ґрунтозахисних прийомів обробітку ґрунту.

До таких новітніх природооохоронних технологій відносять технологію No-till. Така система обробітку передбачає відмову від оранки. За системою No-till виключається (або суттєво зменшується) механічний вплив на ґрунту, сівба відбувається по пожнивним решткам. Сформоване таким чином ґрунтозахисне покриття протидіє ерозії і дефляції, а також зберігає вологу, перешкоджає росту бур'янів, сприяє активізації ґрунтової мікрофлори, є базисом для відновлення родючого шару і підвищення врожайності культур. Ці заходи зменшують необхідність парів у сівозміні. Хоча сам принцип сівозмін є надзвичайно важливим, оскільки врівноважує вміст поживних елементів у ґрунті, зменшує накопичення збудників захворювань та шкідників сільськогосподарських культур. До того ж обробіток ґрунту вимагає значних матеріальних і енергетичних затрат [2].

Масовому впровадженню мінімальної обробітку ґрунту заважає певне зменшення урожайності і рентабельності. Це може бути спричинене збільшенням засміченості посівів, розвитком деяких захворювань (а це змушує до росту використання пестицидів), підвищеним дефіцитом мінерального азоту, виникають складнощі з негативним впливом надлишкових післяжнивних решток. Вони заважають якісному закладенню насіння і отриманню дружних сходів.

Список літератури

1. Регіональна доповідь про стан навколишнього середовища у Харківській області у 2018 році. https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1006/100511/Attaches/regionalna_dopovid_2018.pdf?sv
2. Агроекологія: посібник / О.В. Солошенко, А.М. Фесенко, С.І. Кочетова та ін.; за ред. А.М. Фесенко і О.В. Солошенко. – Харків: 1-ша цифрова друкарня, 2013. – 255с.